

Απόσπασμα Πρακτικού με αριθ. 4994
Συνεδρίαση 72^η της 13ης Δεκεμβρίου 2018
της Διοικητικής Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους

Παρόντες

Πρόεδρος: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος του ΝΣΚ.

Μέλη: Αυγερινού Χρυσάφουλα, Ανδρέας Χαρλαύτης, Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Βασιλική Δούσκα, Νικόλαος Μουδάτσος, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Στέφανος Δέτσης, Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδροι του ΝΣΚ, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Νίκη Μαριόλη, Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Δημήτριος Χανής, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Αφροδίτη Κουτούκη, Δήμητρα Κεφάλια, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Αντώνιος Τατσόπουλος, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αλέξανδρος Ροϊλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Κωνσταντίνα Χριστοπούλου, Ευαγγελία Σκαλτσά, Αθηνά Αλεφάντη, Αγγελική Καστανά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Ευσταθία Τσαούση, Χρήστος Μηκίδης, Διονύσιος Χειμώνας, Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα-Ασημακοπούλου, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Βασίλειος Κορκίζογλου, Χαράλαμπος Μπρισκόλας, Νικόλαος Καραγιώργης, Μαρία Σπάσου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Ιουλία Σφυρή, Ιωάννης Χατζηνέκουρας, Αναστάσιος Μπάνος και Αθανάσιος Θεοχάρης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Σταύρος Σπυρόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους

Γραμματέας: Αργυρία Φανουράκη, Δικαστική Πληρεξούσια ΝΣΚ.

1^ο ΘΕΜΑ: Ονοματοδοσία αιθουσών ΚΥ ΝΣΚ

Ο Πρόεδρος, αφού διαπίστωσε τη νόμιμη απαρτία έδωσε τον λόγο στον εισηγητή Σταύρο Σπυρόπουλο, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους, ο οποίος εξέθεσε τα εξής:

«Από τον Πρόεδρο του ΝΣΚ μου ανατέθηκε να εξετάσω το ζήτημα της ονομασίας τριών αιθουσών του κτηρίου της Κεντρικής Υπηρεσίας του ΝΣΚ (αίθουσα συνεδρίασης της Ολομέλειας, με αριθμό 302, αίθουσα συνεδρίασης Τμημάτων του ΝΣΚ, με αριθμό 303, στον 3^ο όροφο και αίθουσας επιστημονικών εκδηλώσεων, στον 2^ο όροφο), με τα ονόματα προσώπων, τα οποία έχουν συνδέσει τη δημόσια, επιστημονική και επαγγελματική τους ζωή, με σημαντικές περιόδους και γεγονότα καθοριστικά για την ίδρυση, εξέλιξη και ολοκλήρωση της διαμόρφωσης του ΝΣΚ ως Ανώτατου και Ανεξάρτητου Κρατικού Οργάνου, που συμβάλλει με τη λειτουργία του στην ορθή απονομή της Δικαιοσύνης, στη δράση της Διοίκησης, με βάση τις αρχές της νομιμότητας και του κράτους δικαίου και στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος.

Από τη μελέτη των στοιχείων που είχα στη διάθεσή μου και συνέλεξα μετά από μια σύντομη έρευνα σε σχετικές πηγές, εντοπίζω το ενδιαφέρον, κατά χρονολογική σειρά, στα εξής τρία πρόσωπα:

α) **Τον Βασίλειο Οικονομίδη**, ο οποίος γεννήθηκε στη Βυτίνα της Αρκαδίας το έτος 1814 και απεβίωσε στην Αθήνα το έτος 1894. Σπούδασε στο Μόναχο της Γερμανίας και όταν επέστρεψε στην Ελλάδα διορίστηκε υφηγητής του Ρωμαϊκού Δικαίου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και πρωτοδίκης. Στη συνέχεια, έγινε διαδοχικά έκτακτος και επίτιμος καθηγητής της Πολιτικής Δικονομίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ενώ έφθασε μέχρι τον βαθμό του Αντιπροέδρου του Αρείου Πάγου. Τη θέση του Προέδρου του Αρείου Πάγου δεν διεκδίκησε και προτίμησε να αναλάβει τη θέση του Δικαστικού Συμβούλου του Δικαστικού Τμήματος του Υπουργείου Οικονομικών, την οποία κατείχε από το έτος 1867 έως το έτος 1875. Η θέση αυτή, η οποία δημιουργήθηκε με τον ν. ΡΛΓ/1867 «Περί Συστάσεως Θέσεως Συμβούλου Διευθυντού του παρά τω Υπουργείω των Οικονομικών Δικαστικού Τμήματος» (ΦΕΚ 18/28-3-1867), είναι η πρόδρομη μορφή αυτής του σημερινού Προέδρου του ΝΣΚ και η θέσπισή της απετέλεσε το πρώτο στάδιο της διαδικασίας για τη δημιουργία του θεσμού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Ο Βασίλειος Οικονομίδης είναι μέχρι και σήμερα γνωστός, ως ο κορυφαίος νομοδιδάσκαλος του 19^{ου} αιώνα και το όνομά του κοσμεί, εδώ και δεκαετίες μία από τις πλέον εμβληματικές αίθουσες διδασκαλίας της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

β) **Τον Μιχαήλ Ταταράκη**, ο οποίος γεννήθηκε στη Μήλο το έτος 1838 και απεβίωσε το έτος 1886. Σπούδασε στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και ανεδείχθη σε διδάκτορα αυτής το έτος 1859. Ακολούθησε τη δικαστική σταδιοδρομία μέχρι και του βαθμού του Αρεοπαγίτη. Το έτος 1877 διορίστηκε στη θέση του Δικαστικού Συμβούλου του Δικαστικού Τμήματος του Υπουργείου Οικονομικών. Μετά τη συμπλήρωση πενταετίας στη θέση αυτή, αντελήφθη τα προβλήματα, τις δυσχέρειες, τις καθυστερήσεις και γενικά τις ατέλειες του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου σχετικά με τη δικαστική υπεράσπιση των υποθέσεων του Δημοσίου, την εξώδικη επίλυση των διαφορών των πολιτών με αυτό και τη νομική καθοδήγηση της Διοίκησης στο καθημερινό της έργο και θέλησε με τις προτάσεις του να συμβάλει στην αλλαγή της νομοθεσίας και στη θέσπιση πλέον αποτελεσματικών και οικονομικών λύσεων. Με εισήγησή του προς τον Υπουργό Οικονομικών, στην οποία αναλύονται με τρόπο λεπτομερή και γλαφυρό οι ατέλειες του ισχύοντος τότε νομικού καθεστώτος, πρότεινε τη δημιουργία μόνιμου Σώματος επτά (7) Νομικών Συμβούλων του Δικαστικού Τμήματος του Υπουργείου Οικονομικών υπό τη διεύθυνση του Δικαστικού Συμβούλου. Η εισήγηση αυτή απετέλεσε και την αιτιολογική έκθεση του ψηφισθέντος ν. ΑΚΑ/1882, με τον οποίο αρχίζει η περίοδος του Νομικού Συμβουλίου, ως πρόδρομης θεσμικής μορφής του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η συμβολή του Μιχαήλ Ταταράκη στη θέσπιση του παραπάνω νόμου υπήρξε κορυφαία, φρόντισε δε, ώστε το νεοϊδρυθέν Σώμα των Νομικών Συμβούλων να στελεχωθεί με κορυφαίους νομικούς της εποχής, οι οποίοι ήσαν διδάκτορες της νομικής και ανώτατοι δικαστικοί. Για τη συμβολή του στη θέσπιση του παραπάνω νόμου τιμήθηκε τον Ιούνιο του έτους 1882 με το μετάλλιο του Ταξιάρχου του Τάγματος του Σωτήρος. Παρέμεινε στη θέση του Δικαστικού Συμβούλου μέχρι τον θάνατό του, το έτος 1886.

γ) **Τον Αναστάσιο Κουμάντο**, ο οποίος διετέλεσε Πρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους από τις αρχές του έτους 1941 μέχρι το έτος 1949. Για το πρόσωπό του δεν κατέστη δυνατό να συγκεντρωθούν πολλές πληροφορίες. Καταγόταν από τη Πύλο της Μεσσηνίας και ακολούθησε στην αρχή δικαστική σταδιοδρομία. Ήταν ο πατέρας του γνωστού, αείμνηστου καθηγητή του Αστικού Δικαίου της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, Γεώργιου Κουμάντου. Επρόκειτο για άνθρωπο με ήπιο χαρακτήρα,

που είχε προκαλέσει την εκτίμηση και την αγάπη όχι μόνο των συναδέλφων του, αλλά και ολόκληρου του νομικού κόσμου της εποχής του. Για τον λόγο αυτό η επιλογή του ως Προέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους έγινε δεκτή με ιδιαίτερα ευμενή σχόλια (βλ. σχετικό δημοσίευμα σε Εφημερίδα Ελλήνων Νομικών, έτος Η, Ιανουάριος–Φεβρουάριος 1941, σελ. 50). Αμέσως μετά την απελευθέρωση, επί προεδρίας του, τον Ιούνιο του έτους 1945, επί Κυβέρνησης Πέτρου Βούλγαρη και με υπουργούς εξέχουσες προσωπικότητες της επιστήμης και του πνεύματος, όπως οι Κ. Βαρβαρέσσος, Κ. Τσάτσος, Δ. Ζακυθινός κ.α, θεσπίσθηκε ο α.ν 427/1945 (ΦΕΚ Α'165/28-6-1945) με τον οποίο το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους απετέλεσε εφεξής ανεξάρτητη και ανώτατη κρατική αρχή υπό τον Πρόεδρο αυτής, στελεχωμένο από Αντιπροέδρους, Νομικούς Συμβούλους, Παρέδρους και Δικαστικούς Αντιπροσώπους (Α' και Β' τάξης και δόκιμους), με βαθμολογική και μισθολογική αντιστοιχία προς Πρόεδρο του Αρείου Πάγου, Αντιπροέδρους του Αρείου Πάγου, Αρεοπαγίτες, Εφέτες, Πρωτοδίκες, Παρέδρους Πρωτοδικών και Ειρηνοδίκες αντίστοιχα και με όλα τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά ως προς την οργάνωση, τις αρμοδιότητες, τη στελέχωση, τα καθήκοντα, τα συλλογικά του όργανα, την ανεξαρτησία έναντι της Διοίκησης κλπ., τα οποία υφίστανται και σήμερα, σε μια ολοκληρωμένη και εντυπωσιακά δημοκρατική δομή. Παρά την έλλειψη σχετικών πληροφοριών, η συμβολή του τότε Προέδρου, Αναστασίου Κουμάντου στο παραπάνω έργο, οπωσδήποτε ήταν κομβική και σημαντική. Επομένως και το πρόσωπο αυτό έχει συνδεθεί με μια ιδιαίτερα σημαντική χρονική περίοδο στη διαμόρφωση του θεσμού του ΝΣΚ, ως ανεξάρτητης ανώτατης κρατικής αρχής, που συνέβαλε και συμβάλλει τα μέγιστα στην ορθή απονομή της δικαιοσύνης, στη διοικητική δράση με βάση τις αρχές της νομιμότητας και του κράτους δικαίου και στην προστασία του δημόσιου συμφέροντος.

Για τους λόγους αυτούς, σε ένδειξη τιμής και σεβασμού προς τα παραπάνω πρόσωπα, εισηγούμαι, όπως η Διοικητική Ολομέλεια του ΝΣΚ αποφασίσει: α) Η αίθουσα συνεδρίασης της Ολομέλειας του Σώματος, με αριθμό 302 στον 3^ο όροφο να ονομασθεί «Αίθουσα Μιχαήλ Ταταράκη», β) η αίθουσα επιστημονικών εκδηλώσεων στον 2^ο όροφο να ονομασθεί «Αίθουσα Βασιλείου Οικονομίδη» και γ) η αίθουσα συνεδρίασης των Τμημάτων του

ΝΣΚ, με αριθμό 303 στον 3^ο όροφο να ονομασθεί «Αίθουσα Αναστάσιου Κουμάντου».

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος έδωσε τον λόγο στα μέλη του Σώματος και μετά από διαλογική συζήτηση, η Ολομέλεια του ΝΣΚ, ως Διοικητική, αποφάσισε, ομόφωνα, σύμφωνα με την εισήγηση: α) Η αίθουσα συνεδρίασης της Ολομέλειας του Σώματος, με αριθμό 302 στον 3^ο όροφο να ονομασθεί «Αίθουσα Μιχαήλ Ταταράκη», β) η αίθουσα επιστημονικών εκδηλώσεων στον 2^ο όροφο να ονομασθεί «Αίθουσα Βασιλείου Οικονομίδη» και γ) η αίθουσα συνεδρίασης των Τμημάτων του ΝΣΚ, με αριθμό 303 στον 3^ο όροφο να ονομασθεί «Αίθουσα Αναστάσιου Κουμάντου».

Για βεβαίωση των παραπάνω συντάχθηκε το Πρακτικό αυτό, το οποίο υπογράφεται νόμιμα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς
Πρόεδρος του ΝΣΚ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Αργυρία Φανουράκη
Δικαστική Πληρεξούσια Α'